

Beeld & Geluid en het Erfgoed

Verslag van de Netwerkmiddag op 31 mei 2023

Op 31 mei vond de ALV plaats met daarna de Netwerkmiddag over Beeld & Geluid en het Erfgoed. We waren van harte welkom bij Beeld & Geluid in Hilversum. Vóór de ledenvergadering werden we op enthousiaste wijze welkom geheten door directeur Eppo van Nispen tot Sevenaer.

– Noor Breuning –

Het programma van de Netwerkmiddag was heel gevarieerd, met 3 presentaties. Florence van Duyvendijk, Manager bibliotheek en media bij Beeld & Geluid, beet het spits af. Zij gaf een overzicht van de situatie rond de fusie van Muziekweb en Beeld & Geluid en welke projecten er nu lopen. Een van die projecten luidt Muziek in de buurt: lokale muziek wordt in de spotlights gezet, in samenwerking met lokale bibliotheken en middels programmering. Beeld & Geluid heeft

ook een erfgoedfunctie, voor muziek geproduceerd door Nederlanders, opgenomen of gemaakt in Nederland, of in het buitenland als die bijdraagt aan een goed beeld van de muziekbeleving van de Nederlandse samenleving.

Eric van Balkum, werkzaam bij Podiumkunst.net en Muziekschatten, vertelde over de activiteiten van Podiumkunst.net rond de metadata, waarmee de 6 collecties (Beeld & Geluid, Allard Pierson, Theater.nl, Omroep muziek, Nederlands Jazz archief en collectie van Theater Instituut Nederland) verbonden worden. Een expertisegroep en diverse werkgroepen zijn bezig de juiste terminologie en entiteiten vast te leggen, met ook aandacht voor bezettingen.

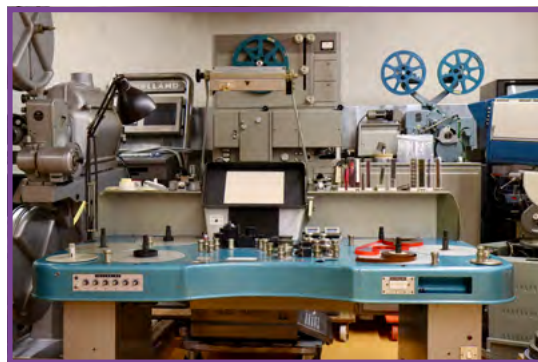
De derde presentatie werd gegeven door Roland Vonk, alias de muzikale voddeman. Hij werkt voor Radio Rijnmond en verzamelt alle muziek uit of óver Rotterdam, in de vorm van geluidsopnames, bladmuziek, filmpjes en documentatiemateriaal (foto's, krantenartikelen, programmaproefjes). Hij liet een filmpje zien waarmee hij ons rondleidde door zijn huis en waar we zijn indrukwekkende verzameling te zien kregen. Het is een enorm rijke verzameling en Roland heeft veel kennis van de Rotterdamse muziek ook in zijn hoofd. Hij gaf een aantal voorbeelden, en vertelde o.a. het volgende verhaal: In 1944 vond een razzia in Rotterdam plaats;

– redactioneel –

In het juni-nummer van Bibliotheekblad staat een lang artikel over muziek collecties in de openbare bibliotheek. Strekking van het artikel is dat steeds meer bibliotheken hun collecties cd's, dvd's en bladmuziek saneren, maar dat er tegelijkertijd een tegenbeweging is van specialisten die ervoor willen waken dat muziek compleet uit bibliotheken verdwijnt. De specialisten die aan het woord komen zijn onder meer Jenny van Kampen (Zeeuwse bibliotheek), Anne Marie Roetgerink (Rijnbrink) en Martie Severt (Muziekverdieping Den Haag). Heb je geen toegang tot Bibliotheekblad? Mail dan naar de redactie van deze nieuwsbrief en ontvang een pdf ter inzage.

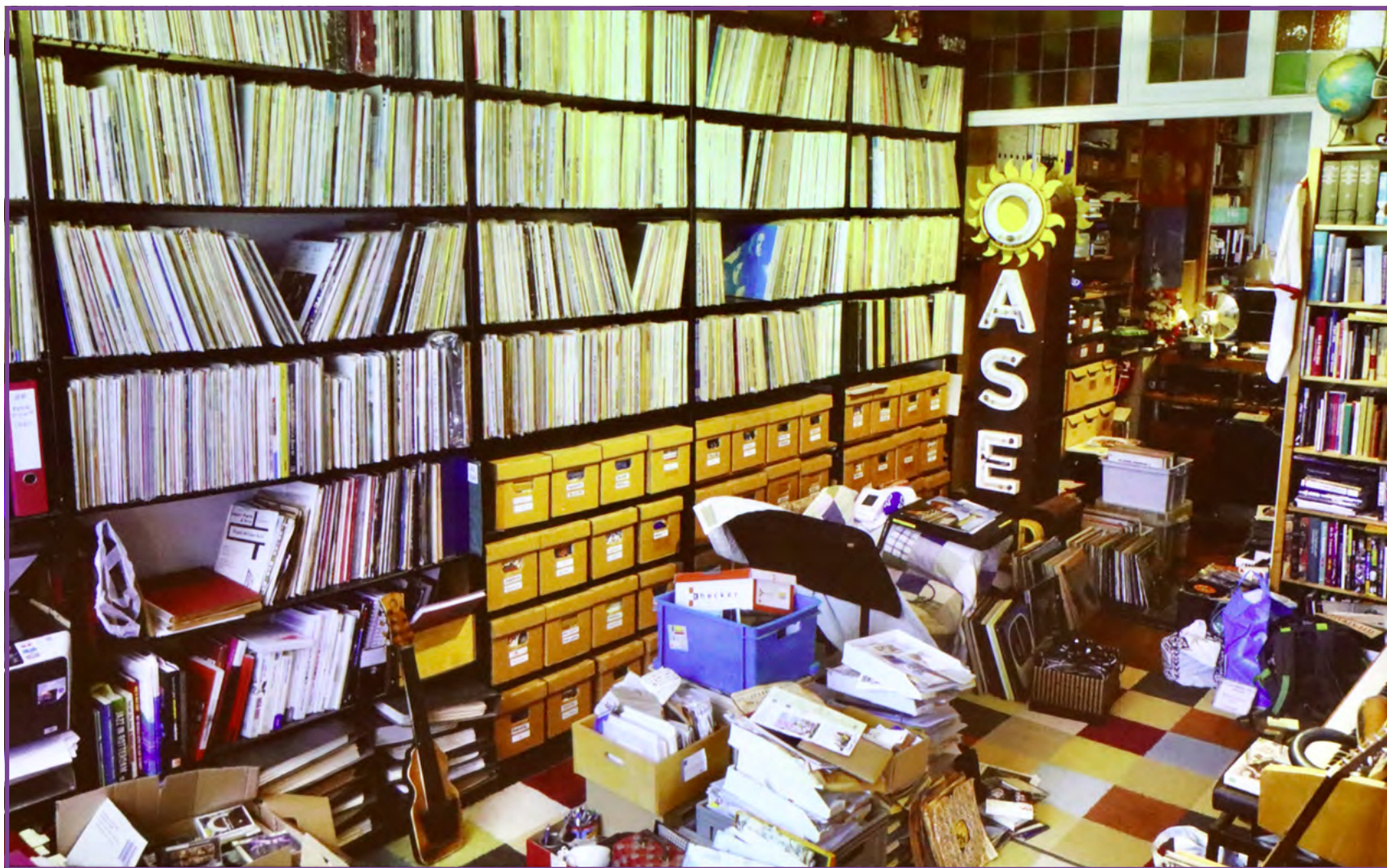

Roland liet een foto zien. Er zijn 52.000 weerbare mannen weggehaald, zij werden te werk gesteld. Dit alles om te voorkomen dat ze de geallieerden zouden helpen. Cabaretier Daan Hooijkaas was een van die 52.000. Hij heeft zijn ervaringen van de deportatie in liedvorm op schrift gesteld, daar is een boekje van gepubliceerd. Peter de Koning heeft liedjes hiervan later uitgevoerd. Hem is gevraagd liedjes op muziek te zetten waarvan Daan

dat nog niet gedaan had, en die past bij die tijd. Een indrukwekkende geschiedenis. Het betreffende materiaal bevindt zich in Rolands verzameling.

Na deze presentaties kregen we een mooie rondleiding in het depot, de catacomben, van Beeld & Geluid, 5 verdiepingen diep! Daar zagen we o.a. oude camera's en rekvisieten van vroegere Tv-programma's. De figuren uit de Fabeltjeskrant vond ik nog het leukst! Met veel dank aan de programmacommissie, Charlotte Sienema en Hilde Klaassen, en aan Rob de Ridder van Beeld & Geluid, voor deze zeer geslaagde dag!

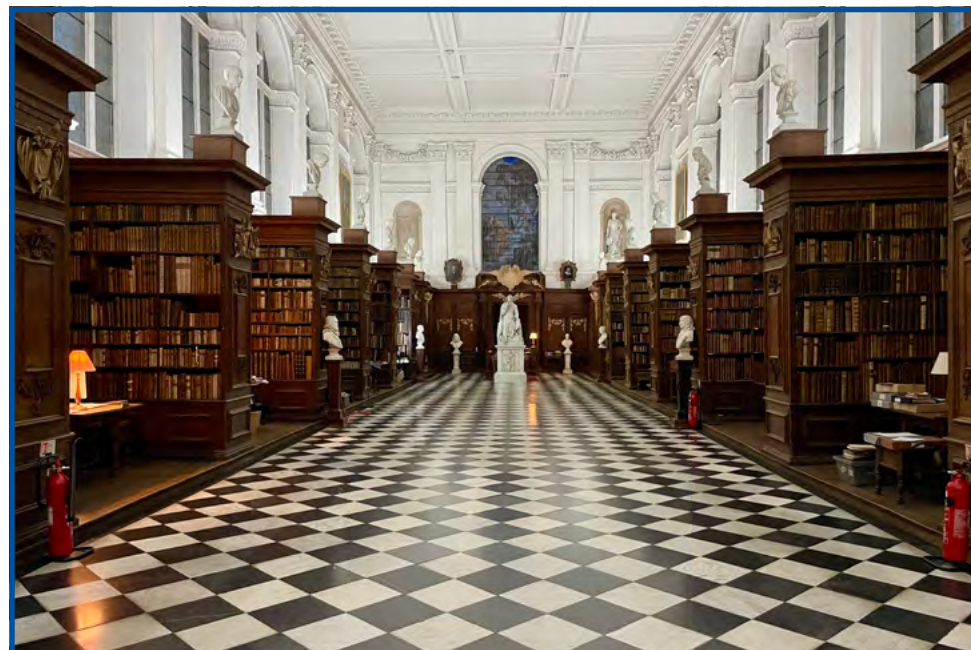
IAML Cambridge

Van 30 juli tot 5 augustus vond weer het jaarlijkse IAML-congres plaats, ditmaal in Cambridge in het Verenigd Koninkrijk. Ruim 300 professionals uit de muziekbibliotheek- en -archiefwereld verzamelden zich in de traditierijke universiteitsstad voor een week vol nieuwe inzichten, inspiratie, kennisdeling, cultuursnuiven, verbinding en verbroedering. De Nederlandstalige delegatie (Nederland en Vlaanderen) bestond uit een kleine 20 congresgangers, van wie de meerderheid heel de week bleef.

– Eric van Balkum –

Zo'n conferentieweek kent een inmiddels uitgekristalliseerde indeling: een openingsceremonie op de zondagavond (natuurlijk met muziek), vijf conferentiedagen met twee plenaire ledenvergaderingen, een excursieprogramma op woensdagmiddag, concerten op (enkele) doordeweekse avonden en een afscheidsdiner op vrijdagavond (met muziek). De IAML-bestuurders en vertegenwoordigers van de nationale takken komen vaak voor en na conferentie vergaderend bijeen. Er is een apart programma voor begeleidende personen van congresgangers en vaak wordt ook nog een *post-congress tour* aangeboden. Bijzonder in het muzikale programma was dat het dit jaar voorzag in diverse wereldpremières, onder

andere van Cecilia McDowalls *A tree is a song*, een speciaal voor de openingsavond geschreven koorwerk.

De eerste presentatie van een Nederlandse vertegenwoordiger was **Eric van Balkums** [Uitvoeringsmedium: Creation of a multilingual vocabulary for performance media](#). Namens Podiumkunst.net deed hij kond van een [recent gepubliceerde vocabulaire](#) met meer dan 3000 geautoriseerde instrument-, stem- en ensemblebenamingen (in zes talen). Hiermee is het mogelijk eenduidige termen in collectiebeheersystemen te integreren en – via hun permanente iri's – via linked data-systematiek diverse muzikale datasets met elkaar te verbinden. Een van de toepassingen maakt het mogelijk om repertoire voor specifieke bezettingen te vinden. Tijdens de Q&A-sessie toonden metadataspecialisten uit diverse landen interesse in de thesaurus.

In haar lezing *Dutch music artists' outlook on strategy, creativity, and music streaming platform influence during and after the COVID-19 pandemic* besprak **Karljin Dinnissen** (Universi-

teit van Utrecht) de resultaten van een onderzoek naar hoe Nederlandse musici tijdens en na de coronaperiode met nieuwe digitale technieken zijn omgegaan.

Op donderdagochtend vertelde **Aleksandra Markovic** in haar lezing *New technologies in service of old procedures: switching to digital rentals* over de technologische veranderingen in de diensten die muziekuitgever Donemus haar klanten (en speciaal conservatoria en muziekbibliotheken) aanbiedt en de samenwerkingen met onlinedistributeurs als nkoda, Newzik en ASP.

Tijdens de Hot Topics-sessie op vrijdagmiddag presenteerden **Jenny van Kampen** en **Pieter Goossen** de 'muzikale beslisboom', een concreet, realistisch en integraal stuk gereedschap voor het saneren van bladmuziekcollecties in Nederlandse

openbare bibliotheken. Items die afvloeien maar toch het bewaren waard zijn vinden een plek in het zogenoemde Muziekarsenaal. Het idee voor dit op nationaal niveau uitgewerkte plan ontstond tijdens de vorige IAML-conferentie in Praag.

NVMB-erelid (en penningmeester) **Martie Severt** ten slotte trad op als gastheer van de vrijdag-ochtendsessie rondom Middeleeuwse muziek. De nestor leidde het drietal sprekers in bij het publiek en regisseerde het vragengedeelte.

Sinds januari zijn **Joris van Son** en **Harm Langenkamp** werkzaam bij het Nederlands Muziek Instituut/Haags Gemeentearchief. Een toelage van de Société Gavignies stelt hen in staat de archieven van componisten en musici (beter) te

ontsluiten. Muziekbibliothecaresse **Paula Quint** liet beide heren nader kennismaken met het vakgebied en hun (inter)nationale vakgenoten.

Reactie van Harm: "Leuk om te ervaren dat het muziekbibliotheek en -archiefwezen in handen is van zo'n bevlogen, betrokken en hechte groep professionals! Never a dull moment (buiten het congres om ;-))!"

Joris: "Helemaal mee eens! Daarnaast fascinerend om te zien hoe professionals wereldwijd bruggen slaan tussen de fysieke en de digitale wereld. Onder meer met grote digitaliseringsprojecten, 'linked open data', digitale leensystemen, 'born-digital archives' en online of hybride tentoonstellingen."

Klassieke muziek bij McDonald's

- Muziek in de media -

De McDonald's in Winschoten heeft een bijzondere manier bedacht om hangjeugd te weren. In het restaurant is overdag vlotte muziek te horen, maar 's avonds gaat de knop om. Dan komt er klassieke muziek uit de boxen. 'Het werkt', vertelt Jeroen Kleve. Hij is de manager van het filiaal. Groepjes jongeren maakten veel herrie en veel troep en daarom zijn er nu regels na 20.00 uur. Er mogen maar twee jongere scholieren per keer naar binnen, een consumptie is verplicht en er wordt klassieke muziek gedraaid. Saai zou ik niet willen zeggen, haha! Ik noem het liever een aangepaste muziekkeuze. Maar het klopt dat dat een van de maatregelen is. Wij willen met dit pakket aan maatregelen voorkomen dat hier grote groepen komen.'

Samenwerking Zeeuwse Bibliotheek met de muziekschool

Om de bladmuziekcollectie in de Zeeuwse Bibliotheek in Middelburg meer bekendheid te geven onder de Zeeuwen, is Jenny van Kampen een samenwerking aangegaan met de plaatselijke muziekschool, onder de titel Klankkleur live. In maart dit jaar berichtte de PZC over Klankkleur.

Jenny: "Klankkleur Live zijn themadagen, georganiseerd rond instrumentgroepen. In november 2022 zijn we ermee begonnen en we proberen iedere maand een Klankkleur te houden. De eerste keer waren de houtblazers aan de beurt. In januari stond het slagwerk centraal en in februari gitaar en harp. Het verbaasde me toen hoe populair de harp als instrument is. In mijn tijd was dat een dwarsfluit. Achteraf vind ik het suf dat ik die ben gaan bespelen. Daar heb ik best een beetje spijt van", zegt Van Kampen. Op 20 mei kwamen de koperblazers en na de zomervakantie volgen strijkers en ensembles."

Klankkleur Live bestaat uit miniconcertjes van een kwartier die de leerlingen van Muziekschool Zeeland geven. Ze kunnen bladmuziek kiezen uit onze collectie. Sommigen hebben daar al ervaring mee en anderen niet. Er zijn mensen die het prettig vinden om bladmuziek op papier vast te hebben, net zoals er mensen zijn die liever een papieren boek lezen dan een e-book."

Huibert-Jan Vader is docent gitaar bij Muziekschool Zeeland. "Ik heb een paar keer contact gehad met Jenny over welke instrumenten we doen en daarna mijn collega's benaderd welke leerlingen mee willen doen. Zaterdag spelen zes

leerlingen om het kwartier, van wie vijf op piano. Over het algemeen zijn ze tussen de 8 en 14 jaar en van alle niveaus. Het is een heel kleinschalig en laagdrempelig evenement. Er is geen officieel gebeuren, een concertsetting of zo. Alles gaat er heel gemoedelijk aan toe en de kinderen vinden het tot nu toe erg leuk om te doen. De meeste leerlingen spelen hun stukken individueel, maar soms zijn er ook duo's. Ze mogen zelf kiezen wat ze willen spelen en dat varieert van popsongs tot klassiek. Hoeveel mensen er op afkomen? Ik denk gemiddeld zo'n 25 man. Veelal natuurlijk vrienden, vriendinnen en familie."

Heel orkest

Van Kampen vult aan dat sommige leerlingen ook via internet een begeleidingsband hebben. "Soms met een heel orkest er op. Ze gebruiken soms ook een bluetooth speaker die een fantastisch geluid geeft en dat voor zo'n klein kastje!" Ze benadrukt dat de leerlingen van de muziekschool voor ZB belangrijk zijn om te zien wat zij het beste kunnen aanschaffen aan bladmuziek en begeleidingstracks. Het is leerzaam om te zien wat bij deze muzikanten van de toekomst populair is."

Zij vindt dat ze zaterdag niet zoveel hoeft te doen. "Samen met Huibert-Jan zorg ik voor de ontvangst van iedereen. Verder zorg ik voor limo en iets lekkers en een goody bag van ZB." Zowel zij als Vader vindt de samenwerking positief en die willen ze graag voortzetten. Ze vinden het een leuke happening voor leerlingen die nog niet vaak hebben opgetreden. Wat ze na de zomervakantie gaan doen, gaan ze nog overleggen.

Inventarisatie muziekcollecties

Eric van Balkum (Muziekschatten) en Paula Quint (NMI) hebben een mailing uitgedaan om de muziekcollecties in Nederland te inventariseren. Daarop is nog niet zoveel respons gekomen. Vooral de reacties uit de openbare bibliotheken worden nog node gemist. Alle bibliotheken en instituten die mee willen werken aan een overzicht van de beschikbare (blad) muziek in Nederland, gelieve contact op te nemen met Paula.Quint@denhaag.nl

Afscheid Joost van Gemert

Joost van Gemert heeft op 13 april jl. afscheid genomen van de Universiteitsbibliotheek Utrecht vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Het was vooral een afscheid van zijn directe bibliotheekcollega's maar ook van leden van de wetenschappelijk staf van de Universiteit.

– Martie Severt –

Gelukkig konden Nienke de Boer en ondergetekende, naast andere genodigden, er ook bij zijn. Door zijn collega's werd hij in het zonnetje gezet. Het was hartverwarmend om te merken dat zij afscheid namen van een geliefde en gewaardeerde collega. Een uit bibliotheekcollega's bestaand gelegenheidskoor trad zeer verdienstelijk verschillende keren op en eindigde met een speciaal feestlied voor Joost.

Vanwege zijn grote betrokkenheid bij de in de Universiteitsbibliotheek ondergebrachte Gregoriusbibliotheek werd Joost door de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging onderscheiden met het ereteken voor bijzondere verdiensten met oorkonde en draaginsigne.

Voor mij persoonlijk was het een groot voorrecht om Joost te mogen toespreken. We kennen elkaar al sinds 1974 toen we aan de studie Muziekwetenschap begonnen en ook het lidmaatschap van het Utrechts Studenten Gregoriaans Koor (tegenwoordig Gregoriaans Koor Utrecht) heeft een grote bijdrage geleverd aan onze toen ontstane vriendschap. Daarnaast hadden en hebben we ook steeds contact als collega's in het muziekbibliotheekwerk.

In mijn korte toespraak heb ik de loopbaan van Joost geschetst (studentassistent bibliotheek Muziekwetenschap, omroepmuziekbibliotheek Hilversum (bibliotheekautomatisering), Reper-

Netwerkdag Utrecht

toire Informatiecentrum Muziek (RIM), vakreferent muziekwetenschap UU en later ook andere vakgebieden.

In die 50 jaar sinds 1974 is er ongelooflijk veel veranderd in de bibliotheekwereld. Joost heeft daaraan op zijn eigen wijze een bijdrage geleverd; altijd betrokken vanuit een positieve grondhouding en altijd gelovend in een goede toekomst. Het onderhouden van contacten met studenten, promovendi en docenten was voor Joost heel belangrijk en noodzakelijk voor een goede invulling van zijn taken. Dat hebben we ook altijd kunnen ervaren in NVMB-verband. Joost is jarenlang bestuurslid geweest van de NVMB en heeft deelgenomen aan verschillende IAML-conferenties. Daarnaast was Joost bestuurlijk actief bij de KVNMB, Toonkunstbibliotheek, Raeser- en Ventestichting.

Joost heeft zijn vele taken met grote inzet verricht, altijd bereid de handen uit de mouwen te steken, klussen uit te voeren, verantwoordelijkheid te nemen, net wat meer tijd (en soms heel wat meer tijd) en zorg (soms veel meer zorg) aan iets te besteden dan anderen wellicht geneigd zijn te doen en dat alles zonder zich op de borst te kloppen.

Aan het einde van mijn toespraak heb ik Joost namens de NVMB hartelijk bedankt voor zijn grote inzet voor het muziekbibliotheekwerk. Joost blijft lid van de NVMB en we kunnen ons verheugen op zijn betrokkenheid in de komende jaren.

IAML 2009

Werkgroep Bewaarbeleid Bladmuziek

Op de algemene ledenvergadering van 31 mei werd het plan van de werkgroep Bewaarbeleid Bladmuziek gepresenteerd.

In dit plan wordt een initiatief uiteengezet om waardevolle bladmuziek, die door het saneren van collecties uit de openbare bibliotheek dreigt te verdwijnen, op één plaats in het land te bewaren en uitleenbaar te houden. Reacties uit het land, en vooral van openbare bibliotheken is nog steeds welkom.

Voor context en meer informatie is het lange artikel over bladmuziekcollecties in Bibliotheekblad van 6 juni 2023 aan te bevelen. Daarbij komen onder meer Jenny van Kampen, Anne Marie Roetgerink en Martie Severt aan het woord komen. In het artikel wordt uiteengezet waarom bladmuziek tot de kernfuncties van een openbare bibliotheek behoort en hoe we die functie het beste kunnen waarborgen. Ook het artikel in het aprilnummer van Bibliotheekblad over het einde van het kennisplatform pluscollecties geeft extra context.

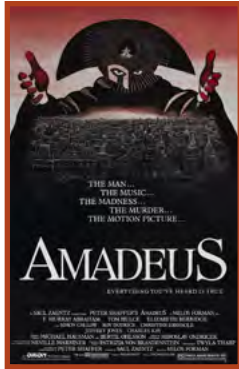
Voor een exemplaar van het plan en reacties daarop kun je je wenden tot annemarie.roetgerink@rijnbrink.nl

Beste films over klassieke muziek volgens Radio 4

1. Amadeus (1984)

Het is misschien wel de bekendste muziekfilm, deze klassieker van Miloš Forman Amadeus was bij de release in 1984 direct een kassucces en won maar liefst 27 filmprijzen, waaronder een Oscar voor beste film.

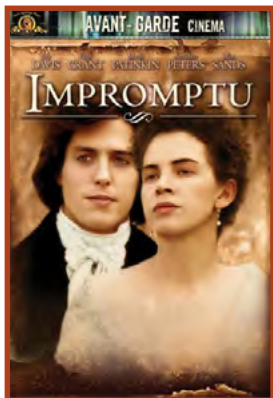
2. Tous les matins du monde (1991)

In dit muzikale drama vertolkt de Franse acteur Gérard Depardieu de rol van componist Marin Marais. Hij werkt op Versailles aan het hof van Lodewijk XIV en raakt verzeild in een concurrentiestrijd met de oudere Monsieur de Sainte-Colombe. De soundtrack van de film is samengesteld en ingespeeld door gambaspeler Jordi Savall.

3. Impromptu (1991)

In deze romantische komedie speelt Hugh Grant de rol van de Poolse pianist en componist Frédéric Chopin. De film vertelt het verhaal van Chopins liefdesaffaire met de Franse schrijfster George Sand.

4. The Piano (1993)

De film The Piano van regisseur Jane Campion speelt zich af in de 19de eeuw. Hoofdperson is een pianiste die niet kan praten, maar wel kan communiceren via haar piano. De soundtrack bij de film werd gecomponeerd door Michael Nyman en werd een instant klassieker.

5. Immortal Beloved (1994)

Gary Oldman schittert in deze film als Ludwig van Beethoven, en zet hem neer als een botte, arrogante componist met een roemrucht liefdesleven. De muziek werd ingespeeld door het London Symphony Orchestra onder leiding van Sir George Solti.

6. Shine (1996)

Shine is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van de Australische pianist David Helfgott. Hij groeit op als wonderkind, maar wordt door zijn vader psychologisch mishandeld. De pianist stort in en belandt in een inrichting, maar weet op latere leeftijd toch door te breken op het concertpodium.

7. Hilary and Jackie (1998)

Het leven van de wereldberoemde cellist Jacqueline du Pré, maar dan verteld vanuit het oogpunt van haar fluitspelende zus Hilary. Niet iedereen was even blij toen Hilary and Jackie uitkwam. Fans en vrienden van de jong overleden cellist noemden de film 'leugenachtig' en 'verraad'.

8. The Pianist (2002)

Regisseur Roman Polanski, die zelf ternauwernood de Tweede Wereldoorlog overleefde, maakte in 2002 de speelfilm The Pianist. De film vertelt het verhaal van de Poolse pianist Wladyslaw Szpilman, die als jood in Warschau wist te overleven. Hoofdtrolspeler Adrien Brody studeerde dagelijks vier uur piano om zelf de muziek van Chopin te kunnen spelen.

9. Les Choristes (2004)

Een liefdevolle Franse klassieker over de kracht van muziek. Clément Matthieu is muziekleraar op een internaat met moeilijk opvoedbare jongens. Met eindeloos geduld weet hij de onhandelbare kinderen om te vormen tot een prachtig klinkend jongenskoor.

10. Coco Chanel & Igor Stravinsky (2009)

Deze film combineert klassieke muziek met een stormachtig liefdesverhaal. Het is 1913: in Parijs gaat Igor Stravinsky's ballet Le sacre du printemps in première. Als de componist tijdelijk in het Franse huis van modeontwerper Coco Chanel komt wonen, ontstaat er een onstuimige verhouding tussen de twee eigenzinnige hoofdpersonen.

11. A Late Quartet (2012)

Een succesvol strijkkwartet staat aan de vooravond van z'n 25-jarig jubileum als er bij de cellist (een rol van acteur Christopher Walken) Parkinson wordt geconstateerd. Dat zet alle verhoudingen binnen het kwartet weer op scherp.

12. Quartet (2012)

In een tehuis voor gepensioneerde musici worden de voorbereidingen getroffen voor het jaarlijkse benefietconcert. Vier operazangers die in een ver verleden met elkaar overhoop lagen, moeten samen een kwartet uit Verdi's opera Rigoletto instuderen.

13. Florence Foster Jenkins (2016)

Meryl Streep speelt in dit waargebeurde verhaal de rol van de vermogende New Yorkse erfgename Florence Foster Jenkins. Ze zong graag, veel, en vooral: vals. Dat had ze zelf niet in de gaten, en haar echtgenoot (gespeeld door Hugh Grant) liet haar graag in die waan.

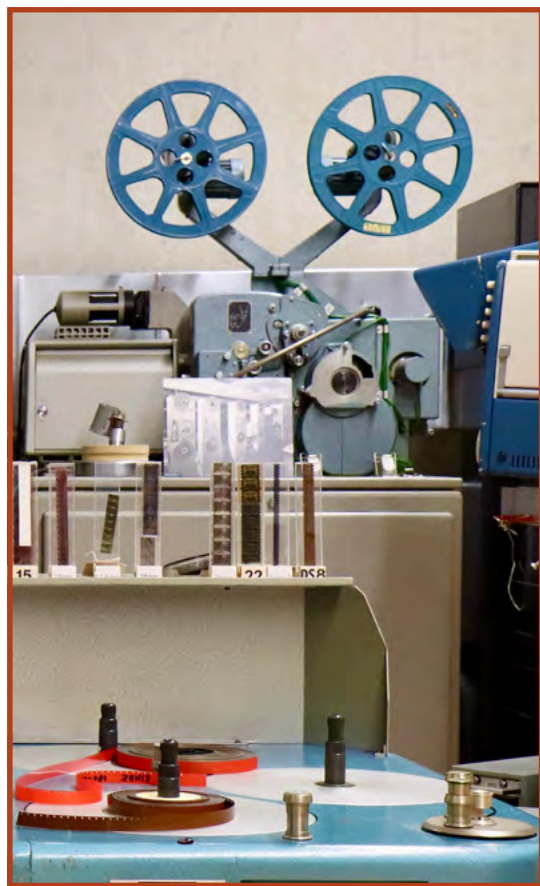
14. De Dirigent (2018)

Deze Nederlandse film is gebaseerd op het leven van Antonia Brico, de eerste vrouwelijke dirigent van een groot symfonieorkest. In de jaren 20 van de twintigste eeuw was het niet vanzelfsprekend voor vrouwen om een orkest te leiden, maar Antonia was ambitieus en vasthoudend.

15. Tár (2023)

Hoofdpersoon Cate Blanchett won een Golden Globe voor haar rol als Lydia Tár, de fictieve dirigent van een belangrijk Duits orkest. Hildur Guðnadóttir, bekend van haar eerdere werk voor Joker en Chernobyl, componeerde de score van de film. Hoewel de film zich grotendeels afspeelt op en achter het klassieke concertpodium, is het volgens Blanchett vooral een "onderzoek naar de verzieke aard van institutionele macht".

Kijk terug: webinar 'muziekcollecties met verbinding'

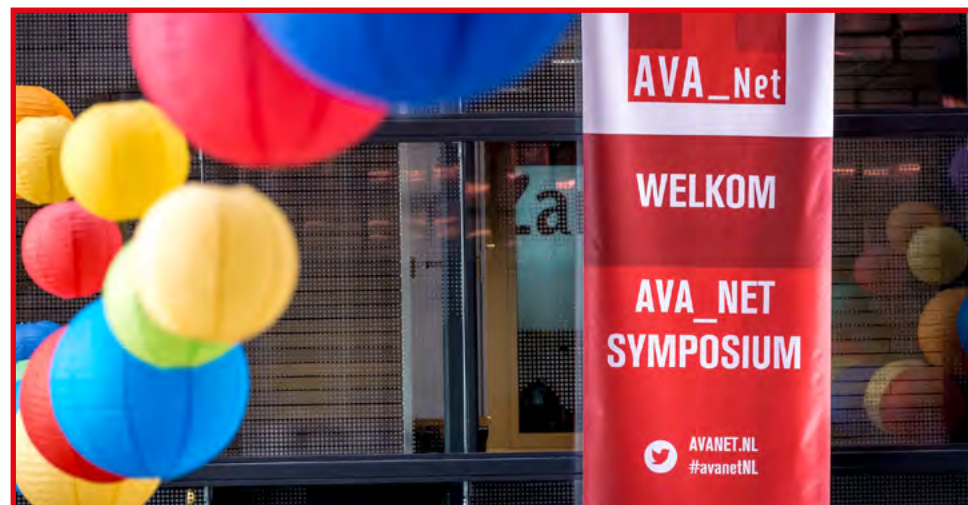

Op 14 maart 2023 organiseerde AVA-Net een webinar over het verbinden van muziekcollecties en

hun potentiële gebruikers. Hoe kun je je muziekcollectie bekender maken bij onderzoekers, makers, muzikliefhebbers of linken aan andere collecties? In het webinar kwamen drie voorbeelden aan bod:

muziekarchief via podiumkunst.net te verbinden met andere collecties.

[Polifonia](#) is een door de EU gefinancierd project met als doel Europees muzikaal erfgoed te ontsluiten en te verbinden met behulp van technologieën zoals linked open data,

[Poparchief Groningen](#), is een combinatie van een muziekarchief en online muziekdatabase met gedetailleerde informatie over de rijke geschiedenis van de popcultuur in stad en provincie Groningen. Coördinator Gert Plas (Groninger Archieven) vertelde over dit unieke platform en haar rol als hoeder en verbinder van het erfgoed van de Groningse muzieksceen.

[Podiumkunst.net](#) verbindt de schatkamers van de Nederlandse podiumkunsten en stelt deze open voor makers, onderzoekers en liefhebbers. Frank Jochimsen ([Nederlands Jazzarchief](#)) vertelde over presentator Cees Schrama en zijn legendarische jazzprogramma [Sesjun](#) en hoe het Nederlands Jazzarchief bezig is om dit bijzondere

knowledge graphs en AI. Peter van Kranenburg (Meertens Instituut) illustreerde de ambities en werkwijze van dit project aan de hand van de pilot [Tunes](#).

AVA_Net is het (kennis)netwerk voor audiovisuele collectiehouders in Nederland en iedereen die geïnteresseerd is in dit erfgoed en heeft als doel de positie van het AV-erfgoed in Nederland te versterken.

Check het webinar hier: <https://www.avanet.nl/evenementen/intermezzo-muziekcollecties-met-verbinding/>

Inkomsten uit streamen van muziek hoger dan ooit

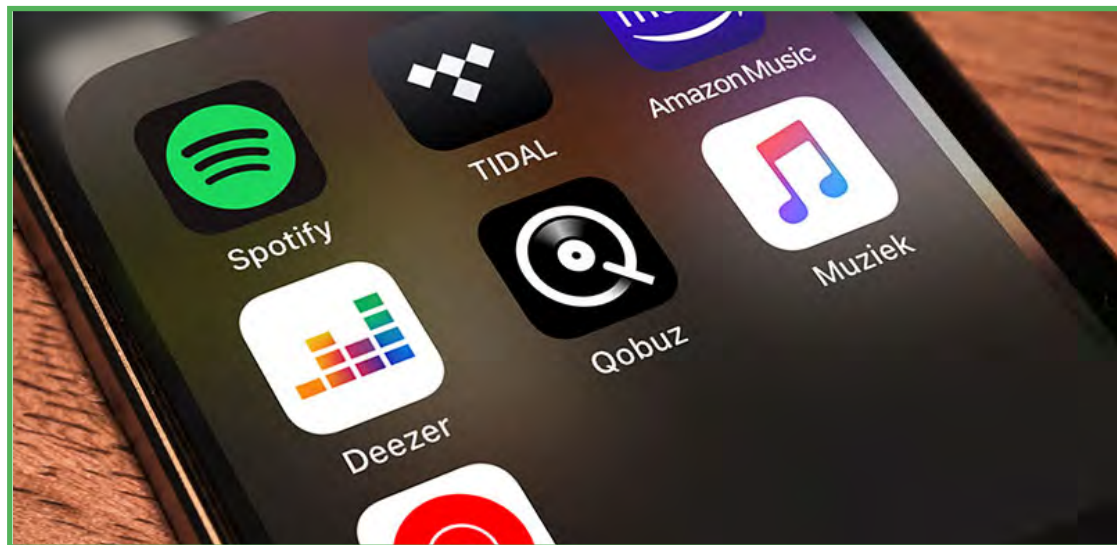
Net nu het legaal streamen van muziek de verliezen van de verkoop van fysieke muziekdragers een beetje begint recht te trekken, vormt AI de volgende uitdaging van de muziekindustrie. Platenlabel Universal Music Group (UMG) reageerde woedend op het door kunstmatige intelligentie (AI) gemaakte nummer Heart on my sleeve, met gekloonde stemmen van Drake en The Weeknd.

Inmiddels is het van de grootste streamingdiensten Spotify, Apple Music, Deezer en Tidal gehaald. Volgens het label is het nummer een inbreuk op het auteursrecht. Bovendien zetten AI-gegenereerde nummers het verdienmodel van platenlabels en artiesten onder druk. De omzet van Spotify, marktleider van de streamingdiensten, groeide afgelopen jaar naar 11,7 miljard euro. Sinds 2020 is Spotify's omzet bovendien hoger dan van platenlabel UMG (10,3 miljard in 2022). Welk deel van de inkomsten uit streaming bij labels vervolgens naar de artiest gaat,

is afhankelijk van afspraken tussen de twee. Het grootste deel van de nummers op streamingdiensten genereert overigens geen tot weinig inkomsten. Ruim 38 miljoen nummers op de diensten zijn in 2022 geen enkele keer afgespeeld, volgens gegevens van Luminate Data. Zo'n 107 miljoen nummers werden niet vaker dan honderd keer afgespeeld. Slechts 2 miljoen nummers zijn meer dan 100 duizend keer beluisterd in 2022. Hoe AI het huidige verdienmodel zal gaan beïnvloeden is nog onduidelijk.

Aantal nummers op streamingdiensten, naar aantal streams in 2022

Aantal streams	aantal songs
Meer dan 1 miljoen streams	373.000
100.001 - 1 miljoen streams	1.600.000
1.000 -100.000 streams	20.000.000
101 - 1.000 streams	29.400.000
11 - 100 streams	40.000.000
1 - 10 streams	29.100.000
0 streams	38.000.000

Podcasts

De Rob Tauber Sound

Rob Tauber, octopus van de liedkunst
NPO1

In deze podcastserie maak je kennis met archief-jager Frank Jochemsen (40) en zijn sidekick Jim Immig (32). Ze ontdekten het verloren gewaande oeuvre van televisieregisseur en platenproducer Rob Touber (1936-1975). Een elegante,

frivole, intelligente en geestige relnicht met een grote geldings- en scheppingsdrang. Zonder deze Rob Touber zouden we Adèle Bloemendaal niet kennen, en ook in de carrières van Jenny Arean

en Gerard Cox was hij van essentieel belang. Hij werkte met Willem Nijholt, André van Duin, Wim Sonneveld en Boudewijn de Groot. Alle muziek uit Toubers carrière leek foetsie. Maar na jaren research vonden Frank & Jim een schatkist aan liedjes van dit Nederlandse omroep-icoon. In deze serie gaan ze bij iedereen langs, van Boudewijn de Groot tot Willem Nijholt, en Jenny Arean tot Gerard Cox. Overall wordt een speaker-tje op tafel gezet en samen luisteren ze muziek terug die jarenlang ongehoord is gebleven. Deze podcast is mede mogelijk gemaakt door Allard Pierson en Podiumkunst.net

Lage lieder

KRO-NCRV NPO Radio 5

Een muzikaal reisverhaal over liedjes, verhalen en overlevering. Elke aflevering trekken we een vergeten volksliedje tevoorschijn en gaan ermee op pad. Over liederlijke landweggetjes en blinkende brinken. Langs mythes en memes. Met dappere dienstmeiden en dolende doden. Over hoe verhalen blijven doorzingen. Lagelieder is een podcast van Michiel van de Weerthof en Lot Broos

voor KRO-NCRV en NPO Radio 5, in samenwerking met het Meerstens Instituut. De serie is tot stand gekomen met steun van gemeente 's-Hertogenbosch.

Op Wintereise met Oliemans en Groenteman

Het Concertgebouw

In maart zong Thomas Oliemans de Wintereise in de Kleine Zaal van Het Concertgebouw. Journalist Gijs Groenteman en Concertgebouw-re-

dacteur Thomas de Jonker praten 25 afleveringen lang met bariton Thomas Oliemans

– gezeten achter de piano – over Schuberts Wintereise, de beroemdste en meest gezongen liedcyclus ter wereld. Een gesprek op hoog niveau, maar voor iedere muziekliefhebber begrijpelijk. Dichter bij de magie van dit geweldige stuk kwam u nooit!

Cappella Amsterdam bespreekt Cappella Amsterdam

In podcastserie Cappella Amsterdam bespreekt neemt chef-dirigent Daniel Reuss je mee op een indruk-

wekkende en uitgebreide reis door bekende muziekstukken die dit koor op haar repertoire

heeft. Daarbij de Mattheus van Bach, het requiem van Brahms en Psalms of repentance van Schnittke.

Verschenen

Keten & stompen

met Louis Andriessen, componist en vriend

Elmer Schönberger

Prometheus

ISBN: 9789044652543

'Sommige vriendschappen groeien geleidelijk, de onze herinner ik me als een die er meteen in volle omvang was,' schrijft Elmer in Keten & stompen over de vele jaren dat Louis Andriessen en hij pianospeelden, in gesprek waren, eenen-twintigden, whiskey dronken, roddelden, elkaar brieven schreven en elkaars werk becommentarieerden. Aanstichter van de vriendschap was de gemeenschappelijke liefde voor Stravinsky, over wie zij in 1983 de nog altijd toonaangevende monografie Het apollinisch uurwerk schreven. Het begon allemaal kort na de première van De Staat (1976), de compositie die de kiem legde voor Andriessens wereldwijde faam, en eindigde bijna een halve eeuw later met blikken van onverkorte bondgenootschap in het verpleegtehuis waar

Andriessen zijn laatste dagen sleet, in de geest verdwaald maar nog altijd onnavolgbaar zichzelf.

Reizen naar Stravinsky, uren met Bach, premières in Amerika, proletarisch winkelen in Zwitserland, composities van Hoketus tot May en van De Tijd tot Agamemnon:

leven en werk zijn één in dit intieme verslag van een vriendschap. Keten & stompen, dat een antwoord op een krachtig gevoel van gemis wil zijn, bevat enkele van Schönbergers persoonlijkste

pagina's. Elmer Schönberger (1950) is musicoloog, componist en schrijver van fictie (romans, toneel) en non-fictie (muziek).

Popmuziek en Vrijmetselarij

een muzikale kennismaking

Harm N. Timmermans

Brave new books

ISBN: 9789464805192

Een Vrijmetselaar zoekt naar waarheid of naar innerlijke wijsheid en innerlijke kracht om te komen tot een beleving van innerlijke schoonheid.

Die zoektocht resulteert hopelijk ook in het herstellen van het contact met een dieper liggende realiteit. Deze publicatie staat in het teken van het zoeken naar invloeden van vrijmetselarij in culturele uitingsvormen als schilderkunst, beeldhouwkunst,

literatuur en in het bijzonder popmuziek. In het essay 'Vrijmetselarij in Populaire Muziek' wordt onderzocht welke referenties aan vrijmetselarij in populaire muziek kunnen worden ontdekt. In 'Does Freemasonry belong in Popular Music?' wordt toegelicht wat de aanleiding is geweest om het album The Temple of Humanity te produceren. In het derde deel wordt vervolgens een interpretatie gegeven van de twaalf composities op dit album; wat is het centrale thema en welke gedachten schuilen achter de teksten van de nummers? Het laatste deel bevat recensies.

Boudewijn de Groot oeuvreboek

Peter Voskuil

Spectrum

ISBN: 9789000388882

Het complete, allesomvattende boek over elk liedje van Boudewijn de Groot Testament, Het land van Maas en Waal, Verdrongen vlinder, Prikkebeen, Als de rook om je hoofd is verdwenen, Jimmy en Avond, maar ook Pastorale, Malle Babbe en Annabel: het oeuvre van Boudewijn de Groot is rijk en strekt zich uit over zeven decennia. Aan de vooravond van zijn tachtigste levensjaar sprak Boudewijn de Groot vele tientallen uren met muziekjournalist Peter Voskuil. Ze luisterden elk officieel uitgebracht liedje terug waar hij als artiest, songwriter, producer of gastmuzikant bij betrokken was. Album voor album, liedje voor liedje, noot voor noot. Dit zijn de verhalen achter al zijn liedjes. Aangevuld met

historische documenten en zeldzame, niet eerder gepubliceerde fotografie uit tal van archieven (waaronder ook dat van hemzelf) is dit het ultieme, geautoriseerde standaardwerk over zijn carrière.

'Boudewijn was in Nederland in zijn eentje The Beatles, Dylan en Neil Young tegelijk.' Peter Voskuil

Peter Voskuil geldt sinds de verschijning van zijn vijf kilo zware boek Dutch Mountains als een autoriteit op het gebied van de Nederlandse pophistorie. Eerder schreef hij al de biografie van Lennaert Nijgh.

Levensherinneringen

Zelfportret van de Duitse Paganini

Louis Spohr

Arbeiderspers Privé-Domein

ISBN 9789029547925

Louis Spohr is een van de weinige grote musici van wie we een autobiografie bezitten. Deze boomlange 'Duitse Paganini' was in heel Europa beroemd als violist, pedagoog, componist en dirigent. Hij was bijvoorbeeld een van de eersten die een

orkest leidde als dirigent met een stokje, en niet meer vanaf de concertmeesterstoel. In

zijn memoires leren we een zelfbewuste, maar beminnelijke virtuoos kennen. Beeldend beschrijft hij tournees per koets en boot door Europa, van Londen tot Sint-Petersburg; ontmoetingen met Beethoven, Goethe en Napoleon, evenals enkele dramatische gebeurtenissen uit zijn persoonlijk leven.

Taal geven aan muziek

een nieuw Harmonieeleer

Jos Kessels

Boom

ISBN 9789024457069

Hoe kun je de ervaring van muziek beschrijven? Taal is niet in staat uit te drukken wat er met je gebeurt als je luistert naar muziek. Al zijn de klanken zelf nog zo duidelijk, je kunt je beleving ervan niet goed onder woorden brengen, net zomin als van dromen of van geuren en kleuren. Alles wat je erover zegt klinkt flets, het doet geen recht aan het bijzondere van je ervaring en aan je emotie. Toch is muziek te belangrijk om onbesproken te blijven. Zij is een grotere

openbaring dan alle wijsheid en filosofie, vond Beethoven. Zonder muziek zou het leven een vergissing zijn, schreef Nietzsche. Gelukkig staan ons naast de gewone taal nog andere uitdrukkingvormen ter beschikking, zoals poëzie, beeldtaal en kunst.

Die hebben

een wijder bereik dan de gewone taal. Maar het gebruik daarvan veronderstelt een andere manier van denken over muziek en een andere opvatting van kennis. Die leiden tot een nieuwe harmonieeleer waarmee het wel mogelijk is om uitdrukking te geven aan wat je beleeft in muziek. Taal geven aan muziek onderzoekt deze rijke vorm van muzikaal weten, waar ieder mens van nature over beschikt. Jos Kessels is oprichter van Eidoskoop, een bureau dat Plato's klassieke ideeënleer toepast in de hedendaagse managementpraktijk. Eerder verschenen van hem bij Uitgeverij Boom

Socrates op de markt (1997), Geluk en wijsheid voor beginners (1999), Het poëtisch argument (2005), Vrije ruimte (derde druk, 2006), De jacht op een idee (2009). Op bol.com vind je alle boeken van Jos Kessels, waaronder het nieuwste boek van Jos Kessels.

Violist

Spelen en leven in het Koninklijk Concertgebouw-orkest

Marc Daniel van Biemen

Thomas Rap

ISBN 9789400409798

Spelen in het Koninklijk Concertgebouw-orkest is voor de meeste musici slechts een droom. Maar Marc Daniel van Biemen lukte het om op vierentwintigjarige leeftijd een plek als eerste violist in een van 's werelds beroemdste orkesten te bemachtigen.

In Violist neemt

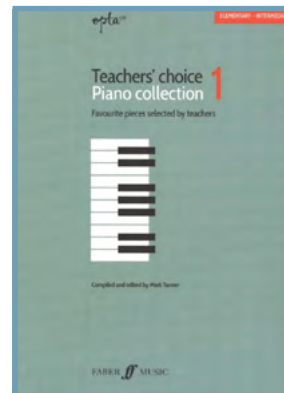
hij de lezer mee in de wereld van de klassieke muziek. Waarom is het strijkkwartet de heilige graal? Wat maakt een dirigent zo goed in zijn vak? Hoe ziet het leven on the road eruit? Maar ook de schaduwzijde van het muzikantenbestaan komt aan bod. In ontroerende en aangrijpende passages schetst Marc Daniel een intiem beeld van zijn ingewikkelde jeugd, als kind van een strenge, bevlogen en alcoholistische vader. Dit maakt Violist tot een indringende vertelling over het leven van een jonge musicus in het Concertgebouw-orkest.

Bladmuziek

Anne Marie Roetgerink van de Landelijke Dienstverlening Bladmuziek selecteerde enkele titels uit het recente aanbod die wat extra aandacht verdienen.

Teachers' choice piano collection 1
elementary intermediate

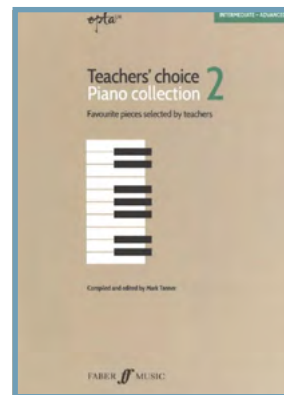
compiled and edited by Mark Tanner

Teachers' choice piano collection 2

intermediate

Compiled and edited by Mark Tanner

Faber Music

De ondertitel van deze 2 uitgaven is: favourite pieces selected by teachers. En dat zijn niet zomaar een stelletje docenten maar leden van de EPTA, de European Piano Teachers Association. Opgericht in 1978 door de Britse pianodocente Carola Grindea. Want hoe

mooi en nuttig zou het zijn om je als beroepsgroep te verenigen en elkaar te ontmoeten om te inspireren met pedagogische, pianotechnische

en muzikale inzichten? De veelal solistisch opererende docenten sloten zich in grote getale aan. Met als resultaat moderner, gevarieerder en meer op de leerling afgestemd piano-onderwijs. En daarnaast een statusverhoging van het beroep pianoleraar. Die geen les geeft omdat het moet om rond te komen, maar zich trots pianopedagoog noemt. Win-win.

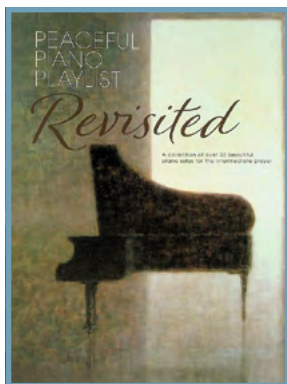
Ook in Nederland bestaat er een actieve EPTA afdeling:
www.eptanederland.nl.

Om hun 40-jarig jubileum te vieren zijn er in 2019 2 bundels bladmuziek uitgekomen, verzamelingen met lievelingswerken van de docenten. Voorzien van moeilijkheidsgraad en een korte toelichting. Een prettige mix van een aantal steeds weer bruikbare gouden klassiekers met onbekende, veelal 21e eeuwse composities. Want zo ze, die EPTA docenten, altijd een gretige belangstelling voor nieuwe partituren.

Peaceful piano playlist : revisited

a collection of over 30 beautiful piano solos for the intermediate player
new transcriptions by Oliver Weeks
Compiled by Lucy Holiday
Faber Music

Kunnen de populaire Peaceful Piano Playlists op streaming kanalen ervoor zorgen dat piano-verlaters dit instrument opnieuw gaan ontdekken? Met deze uitgave is die kans groot. Zeer gevarieerde samenstelling die verder verkent dan Ludovico Einaudi of Max Richter. Speel zelf bijvoorbeeld eens Joep Beving,

Erland Cooper, Charlotte Harding, Niall Byrne, Edgar de Vries, Maurice Ravel of Phoria. Zeer speelbare arrangementen, de meeste van de componisten zelf.

New standards

101 lead sheets by women composers

Terri Lyne Carrington

De Haske Hal Leonard

Diversiteit en inclusie. Terri Lyne Carrington, oprichter en artistiek directeur van het Berklee Institute of Jazz and Gender Justice, heeft een breed scala aan jazzcomposities samengesteld. De standaard jazzcanon, lange tijd een uitge-

sproken mannenaan-gelegenheid, wordt hierdoor verrijkt met 101 composities van vrouwelijke componisten. Want die zijn er. Van het werk van Lil Hardin Armstrong uit 1922 tot nummers die in 2021 zijn geschreven door pas afgestudeerden van het Instituut.

Bekende en lekker veel onbekende namen: Mary Lou Williams, Alice Coltrane, Esperanza Spalding, Geri Allen, Maria Schneider, Cecile McLorin Salvant, Cassandra Wilson, Dianne Reeves, Dorothy Ashby, Nubya Garcia, Nicole Mitchell en vele anderen. New Standards viert ook de mondiale wereld van de jazz, van de Chileense tenorsaxofonist Melissa Aldana tot de Japans-Amerikaanse pianist Toshiko Akiyoshi en andere internationale componisten.

Onbewoond eiland (49) *De favoriete muziek van... Rob de Ridder*

Rob heeft de afgelopen 4 jaar bij Beeld & Geluid gewerkt als manager en heeft de afgelopen twee jaar de fusie met Muziekweb begeleid. Rob heeft veel met muziek en in de fusie tussen

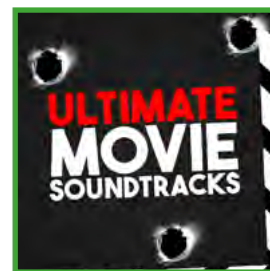
Muziekweb en Beeld & Geluid kwam zijn bedrijfskundige achtergrond en de liefde voor muziek samen. Hij speelt nu zo'n 5 jaar tenorsaxofoon bij het Zaandijks Fanfare Corps en heeft afgelopen jaar meegedaan aan het Open Nederlands Fanfare Kampioenschap. Komend jaar richt hij zich volledig op saxofoonles en leuke kleine samenspelgelegenheden, zoals het saxofoontrio (-kwartet) dat op de NVMB-netwerkdag speelt.

Welke muziek zou ik meenemen naar een onbewoond eiland? Het is voor mij onmogelijk keuzes te maken als mensen mij dat vragen. Ik luister zo breed en vind zoveel muziek prachtig. Om het mezelf makkelijk te maken ga ik ervan uit dat ik niet terugkeer van het onbewoonde eiland. En dus echt voor het blok gezet wordt radicale keuzes te maken. Dan komt er wel een lijst in mijn gedachten. Ik ben opgegroeid met het draaien van de singles van mijn vader: Elvis, The Shadows, Ricky Nelson en The Everly Brothers. Later ben ik in mijn discotijd verdergegaan met disco, soul en hiphop, waarvan ik ook een aparte spotify-lijst heb. Jazz kwam toen ik op mijn 16e begon met saxofoon spelen en later werkte bij Beeld & Geluid. Iedere vrijdagmiddag een stapel jazz-cd's mee om te luisteren. Klassieke en filmmuziek ben ik pas gaan luisteren sinds het spelen in mijn orkest. Mijn eerste ervaring in het orkest vergeet ik nooit meer: ik zat midden in de muziek van John Williams en Hans Zimmer.

Ik ben ook wel een beetje een rare muziekluisteraar. Meestal 's avonds voor het slapen gaan met de koptelefoon op. Als ik iets echt mooi vind, kan ik het wel 10x achter elkaar luisteren. En wil het ook altijd na-/meespelen, wat ik overigens niet zomaar kan. Dus nu mijn keuzes... auw.

1. Mijn spotify-lijst met filmmuziek

Met o.a. stukken van Ennio Morricone, John Williams en Hans Zimmer. Deze muziek kan ik on-eindig luisteren en raakt me. Het kan heel klein zijn, maar ook giga-bombastisch. Gabriel's Oboe,

Theme from Schindler's List, I had a Farm in Africa, Theme from The English Patient en muziek van Pirates of the Caribbean. Laatst werd ik weer verrast door de film A Star is Born met Bradley

Cooper en Lady Gaga. Niet zozeer instrumentale filmmuziek, maar de stem van Lady Gaga in combinatie met het verhaal en de beelden vind ik prachtig. Blijft overigens iets magisch: wat de combinatie van muziek met beelden kan doen.

2. Mijn popheld: Robbie Williams

De ex-Take That-entertainer. En dan de cd Live at Knebworth. Kan het niet verklaren, maar is

ergens in mijn systeem terecht gekomen in die tijd en is voor altijd gebleven. Zal wel door zijn voornaam komen. Ik vind zijn levensverhaal stoer. Als jochie uit Stoke-on-Trend in Take That terecht gekomen. Uit de boy-band gestapt en eigen koers gekozen. Uitgekotst door de hele wereld op dat

moment. En hoe. In die tijd ben ik fan geworden en hen hem ook in die begintijd live gezien op Parkpop in Den Haag. Later ook nog een keer op Pinkpop. Ik zou er graag bij geweest zijn op Knebworth. Wat een concert! Ik luister voornamelijk de oudere hits graag. Angels, Come Undone, Rock DJ, Feel en She's the One. Helaas moet ik zeggen, na zijn laatste optreden op Pinkpop dit jaar, dat het beter is dat Robbie met pensioen gaat, maar zijn muziek gaat mee naar het eiland.

3. Dexter Gordon Quartet: Stable Mable

Als tenorsaxofonist heb ik natuurlijk helden. Dexter Gordon is er 1 van. Er zijn natuurlijk veel fantastische saxofonisten, maar ik moet keuzes maken. Deze cd neem ik mee, omdat er een nummer op staat dat voor mij "de lat" is voor het leren saxofoonspelen. In A Sentimental Mood op sopraansaxofoon op zo'n

manier vertolken als Dexter Gordon dat doet, is briljant. Dat wil ik ook. En als

ik dus naar een onbewoond eiland ga, moet mijn saxofoon mee. Dit nummer staat als meest beluisterd nummer genoteerd in mijn spotify-historie. De rust, de intonatie, de ogenschijnlijk simpele loopjes en het geluid van een sopraansax in

deze uitvoering is prachtig. Ik speel ook regelmatig op mijn sopraansax, maar da's een heel ander verhaal dan de tenorsaxofoon.

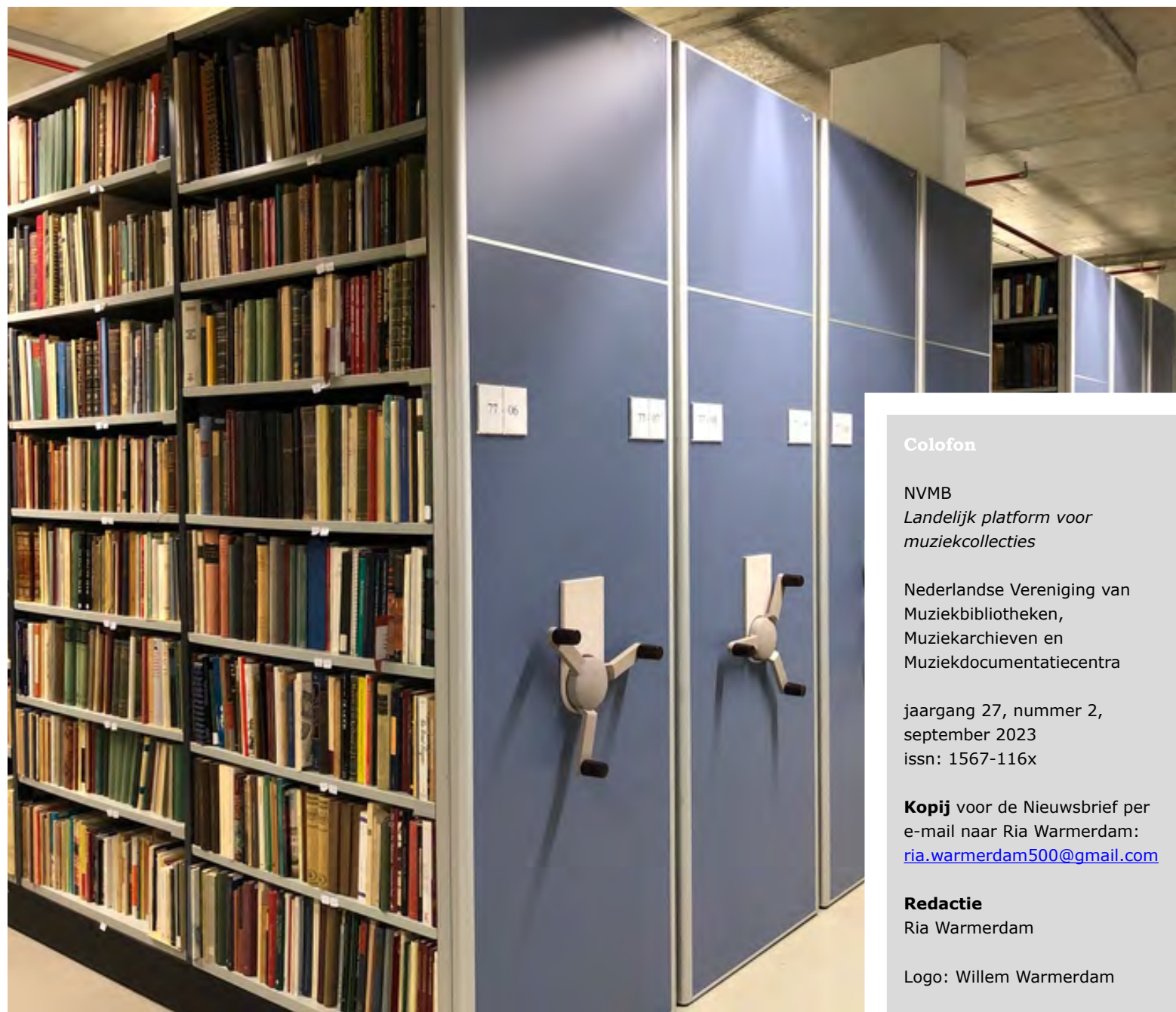
4. Sonny Rollins: Tenor Madness

De 2e tenorsaxofoon-held en heeft een paar nummers die ik graag zou spelen, waaronder Tenor Madness. Komende tijd doe ik een poging A House Is Not A Home op de "Rollins"-manier te leren (Youtube). Ik zit dus wel in de hoek van de oudere mainstream-jazz. John Coltrane doet ook mee op dit album.

5. Voor het feest dat ook op het eiland gevierd moet worden

Voor de zware momenten: mijn spotify-lijst met après-ski muziek die ik gedurende mijn wintersportvakanties heb verzameld. Géén Snollebollekes en La-wineboys, maar ik heb het over Duitse cultuur. De schlagerhits van Udo Jurgens, Marianne Rosenberg, Jürgen Marcus en Helene Fischer. En echte après-ski-krakers van bijvoorbeeld Almklausi en Micki Krause. Ja, er zitten er ook een paar bij waarvan ik de titels niet kan noemen, want die komen niet door de NVMB-redactie. De vrolijkheid en gezelligheid die er is na het skiën met deze muziek kan ik waarderen. Die sfeer is alleen onderaan de skipiste na een dag skiën en daar word ik vrolijk van! Ook al ben ik alleen op dat eiland zonder weißbier, de muziek neem ik mee voor de herinneringen!

Colofon

NVMB
*Landelijk platform voor
muziekcollecties*

Nederlandse Vereniging van
Muziekbibliotheken,
Muziekarchieven en
Muziekdocumentatiecentra

jaargang 27, nummer 2,
september 2023
issn: 1567-116x

Kopij voor de Nieuwsbrief per
e-mail naar Ria Warmerdam:
ria.warmerdam500@gmail.com

Redactie
Ria Warmerdam

Logo: Willem Warmerdam

Webmaster
Eric van Balkum

nvmb website: www.nvmb.nl

Collectie

Copyright

Informatie

Innovatie

Netwerk